અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.
DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

નઝીર હુસૈન અને અન્ય

વિરુદ્ધ

દારાયસ ભટ્ટેના અને અન્ય

(સિવિલ અપીલ નં. ૩૪૨૫/૨૦૦૦)

૧૨ મે, ૨૦૦૦

[એ. પી. મિશ્રા અને એમ. બી. શાહ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

ધ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ – કલમો ૧૭૫, ૧૯૩ – અપીલકર્તા નં. ૧ અને તેમને સમર્થન આપતા અન્ય ડિરેક્ટરો પર કોઈ નોટિસ બજાવ્યા વિના સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ દ્વારા બોલાવાયેલી મીટિંગ અને અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરીને તેમના સ્થાને સામાવાળા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવા તેમજ ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવાના પસાર કરાયેલા ઠરાવો – તેને પડકાર – હાઇકોર્ટ દ્વારા સંમતિ હુકમ પસાર કરાયો કે સદર વાદગ્રસ્ત મીટિંગના એજન્ડા પર નવેસરથી પુનર્વિચારણા કરવા માટે ત્રીજી વ્યક્તિ, એક એસ ના પ્રમુખપદ

હેઠળ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની નવી મીટિંગ યોજવામાં આવે – ઠેરવવામાં આવ્યું, સંમતિ હુકમના પરિણામે, વાદગ્રસ્ત મીટિંગમાં અગાઉ જે ઠરાવવામાં આવ્યું હતું તે સંપૂર્ણપણે રદબાતલ બની ગયું છે – આમ, સામાવાળા નં. ૧ ને બોર્ડના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરતો ઠરાવ અને પરિણામે તેના હેઠળ પ્રમુખપદ સંભાળવાની સામાવાળા નં. ૧ ની સત્તા પણ સમાપ્ત થઈ ગઈ – કોઈ નવી સત્તા આપવામાં આવી ન હોવાથી, સામાવાળા નં. ૧ બોર્ડની મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળી શક્યા ન હોત – આ બાબતને ધ્યાને લેતાં, ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કાયમ રાખી શકાતી નથી કારણ કે હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા સંમતિ હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને તેમને નિયુક્ત કરતો ઠરાવ રદબાતલ ઠરે છે – વધુમાં, નવા આજીવન સભ્યોના સમાવેશ સંબંધે સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ અન્ય એક મીટિંગમાં પસાર કરાયેલો ઠરાવ પણ સંમતિ હુકમ પસાર થયા પછી અસ્તિત્વમાં રહેતો નથી – જો કે, આજીવન સભ્યોના હિતની જાળવણી માટે, તેમના કેસો વિચારણા અર્થે યોજાનાર આગામી વાર્ષિક સામાન્ય સભા સમક્ષ મૂકવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

મીટિંગની મિનિટ્સ – નોંધ કરવી – સેક્રેટરી દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ અને ચેરમેન દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ વચ્ચે વિરોધાભાસ – સ્વીકાર્યતા – ઠેરવવામાં આવ્યું, બોર્ડના ચેરમેન બોર્ડની મીટિંગની મિનિટ્સને પ્રમાણિત કરવા માટે બંધાયેલા છે અને મિનિટ્સમાં કોઈપણ બાબતનો સમાવેશ કરવા કે ન કરવા અંગે સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિ વાપરવા માટે સત્તા ધરાવે છે – પ્રસ્તુત કેસમાં બે જૂથો વચ્ચેના વિવાદને કારણે, ત્રીજી સર્વસંમત વ્યક્તિને ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરીને

ઉદ્ભવતા અવિશ્વાસને દૂર કરવા માટે એક વચગાળાનો માર્ગ શોધવામાં આવ્યો હતો અને જો કોઈ વિરોધાભાસ હોય તો પણ, આવી ત્રીજી વ્યક્તિ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવી જોઈએ અને વિરોધી જૂથો પૈકીના એક પક્ષકારની નહીં – તેથી, ચેરમેન દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ અધિકૃત તરીકે સ્વીકારવાની રહેશે અને સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ નહીં જેના પર વિરોધી જૂથો પૈકીનું એક જૂથ આધાર રાખે છે.

અપીલકર્તાઓ અને સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ એક કંપનીના ડિરેક્ટરો હતા અને પ્રથમ અપીલકર્તા કંપનીના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન હતા. વિવાદનું મૂળ ત્યારે શરૂ થયું જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ દ્વારા યોજાયેલી બોર્ડ મીટિંગમાં અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવામાં આવ્યા અને તેમના સ્થાને સામાવાળા નં. ૧ ને બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા. અપીલકર્તાઓ પર કોઈ નોટિસ બજાવ્યા વિના યોજાયેલી સદર મીટિંગમાં ઓફિસને સામાવાળા નં. ૧ ના ઘરે ખસેડવા અને અન્ય ૭ સાથે સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ નો સમાવેશ કરતા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવાના ઠરાવો પણ પસાર કરવામાં આવ્યા હતા.

અપીલકર્તાઓએ સદર ઠરાવોને પડકારતો દાવો સિટી સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કર્યો. સિટી સિવિલ કોર્ટે ઓફિસ ખસેડવા અને અપીલકર્તા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવાના ઠરાવમાં દખલ કરી નહીં પરંતુ ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોને ડિરેક્ટર તરીકે કાર્ય કરવા સામે મનાઈહુકમ આપ્યો. હુકમના એક

ભાગથી, એટલે કે ઓફિસ ખસેડવા અને અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવામાં દખલ ન કરવાથી વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાઓએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી. બીજી તરફ, સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ અને ૫ વધારાના ડિરેક્ટરોએ હુકમના બીજા ભાગથી વ્યથિત થઈને ક્રોસ અપીલ દાખલ કરી.

ત્યારબાદ, મનાઈહુકમ હેઠળના ડિરેક્ટરોના સ્થાને બીજા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની સહ–પસંદગી માટે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગ માટે નોટિસ જારી કરવામાં આવી. આના કારણે અપીલકર્તાઓએ આ સામાવાળાઓને સદર મીટિંગ યોજતા રોકવા માટે મનાઈહુકમ માટે બીજી અરજી દાખલ કરી. તેના અનુસંધાનમાં, કોર્ટે નિર્દેશ આપ્યો કે મીટિંગમાં પસાર કરાયેલો કોઈપણ ઠરાવ બે અઠવાડિયા સુધી અમલમાં મૂકવામાં આવશે નહીં, જે મુદત પાછળથી લંબાવવામાં આવી હતી. સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયેલી સદર મીટિંગમાં, પ્રથમ જૂથના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરો સામેનો મનાઈહુકમ અમલમાં રહે ત્યાં સુધીના સમય માટે ૧૨ નવા વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવામાં આવી. સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ અન્ય એક મીટિંગ યોજવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી, જેના માટે સામાવાળા ૪ થી ૮ સહિતના ડિરેક્ટરો પર નોટિસો બજાવવામાં આવી હતી, જે અપીલકર્તાઓના મતે સામાવાળા ૪ થી ૮ ને ડિરેક્ટર તરીકે નિયુક્ત કરતો ઠરાવ અમલમાં ન મૂકવાના કોર્ટના હુકમનો ભંગ હતો. ત્યારબાદ અપીલકર્તાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર, કોર્ટે સામાવાળાઓના તે નિવેદનની નોંધ લીધી કે સહ–પસંદ કરાયેલા ડિરેક્ટરોને સદર મીટિંગમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં.

હાઇકોર્ટે એક સંમતિ હુકમ પસાર કર્યો કે ત્રીજી વ્યક્તિ, એક વકીલ એસ ના પ્રમુખપદ હેઠળ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની એક નવી મીટિંગ યોજવામાં આવે જેથી ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના અગાઉના એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરી શકાય, જેમાં અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવા અને સામાવાળા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવાનો સમાવેશ થતો હતો. આ નિર્દેશો સાથે હાઇકોર્ટે અપીલનો નિકાલ કર્યો.

ત્યારબાદ ઉપરોક્ત સંમતિ હુકમના અનુસંધાનમાં એસ ના પ્રમુખપદ હેઠળ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની એક મીટિંગ યોજાઈ હતી. સામાવાળા નં. ૧ ના સેક્રેટરી દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ અને એસ દ્વારા રજૂ કરાયેલી મિનિટ્સ વચ્ચે તફાવત હતો. મિનિટ્સની સ્વીકાર્યતાના પ્રશ્ન અંગે વિવાદ ઊભો થયો.

ત્યારપછી એસ ના બદલે સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ અન્ય એક મીટિંગ યોજાઈ હતી જેમાં સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. અપીલકર્તાઓ પણ વાંધા સાથે હાજર રહ્યા હતા. સદર મીટિંગમાં, એસ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ મુજબ નહીં પરંતુ સામાવાળા નં. ૧ ના સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ મુજબ અગાઉની મીટિંગની મિનિટ્સ મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

ત્યારબાદ, અપીલકર્તાઓએ એવા જાહેરનામા માટે બીજો દાવો દાખલ કર્યો કે હાઇકોર્ટના સંમતિ હુકમ પહેલાં પસાર કરાયેલા ઠરાવો રદબાતલ અને શૂન્ય હતા, એટલે કે ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂકને લગતા ઠરાવો, જેમાં

સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ નો સમાવેશ થતો હતો; બોર્ડના ચેરમેન તરીકે અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવા; બોર્ડના ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક; કંપનીની વહીવટી ઓફિસ ખસેડવી; ઉપરોક્ત મનાઈહુકમ હેઠળના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોના સ્થાને બીજા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોના જૂથની નિમણૂક; અને કંપનીના નવા વધારાના આજીવન સભ્યોની નોંધણી. ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાઓની મનાઈહુકમની અરજી અને એ દલીલ પણ ફગાવી દીધી કે અગાઉની કાર્યવાહીમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા સંમતિ હુકમે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ દ્વારા પસાર કરાયેલા અગાઉના ઠરાવોને રદ કર્યા હતા. વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાઓએ હાઇકોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી જે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની નવેસરથી ચૂંટણી યોજવા માટે કંપની રજિસ્ટ્રારના પ્રમુખપદ હેઠળ વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાના નિર્દેશ સાથે ફગાવી દેવામાં આવી હતી. તેથી હાલની અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તાઓ વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે પ્રથમ કાર્યવાહીમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોનું સંયુક્ત વાંચન નિર્ણાયક રીતે સાબિત કરે છે કે વાદગ્રસ્ત ઠરાવો રદ થઈ ગયા હતા; અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરાયેલા બીજા દાવામાં અપીલકર્તા નં. ૧ ના સોગંદનામાના જવાબમાં પોતાના સોગંદનામામાં પ્રથમ સામાવાળાએ આ સ્થિતિનો અસંદિગ્ધપણે સ્વીકાર કર્યો હતો; બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે પ્રથમ સામાવાળાની અને ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક પણ રદ થઈ ગઈ હતી; હાઇકોર્ટ સમક્ષની બંને અપીલો અને દાવાને પાછો ખેંચી લેવો એ દર્શાવે છે કે સમગ્ર વિવાદ પક્ષકારો

વચ્ચે સમાપ્ત અને થાળે પડી ગયો હતો; અને પ્રથમ સામાવાળાના કહેવાથી યોજાયેલી મીટિંગોમાં જ્યાં તેમણે ચેરમેન તરીકે પ્રમુખપદ સંભાળ્યું હતું તેમાં પસાર કરાયેલા તમામ ઠરાવો સ્પષ્ટપણે ગેરકાયદેસર હતા અને કાયદાનું કોઈ બળ ધરાવતા નહોતા.

સામાવાળાઓ વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે હાઈકોર્ટના સંમતિ હુકમ પહેલાં યોજાયેલી મીટિંગો કાયદેસર રીતે યોજાઈ હતી; કોર્ટે આ મીટિંગો યોજવા સામે કોઈ મનાઈહુકમ પણ આપ્યો નહોતો; આ મીટિંગોમાં યોગ્ય લાયકાત ધરાવતા ડિરેક્ટરો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા; આ મીટિંગોનું પ્રમુખપદ સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા સંભાળવામાં આવ્યું હતું જેમની ચેરમેન તરીકેની નિમણૂક સક્ષમ કોર્ટ દ્વારા માન્ય ઠેરવવામાં આવી હતી; ધ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૫ મુજબ, મીટિંગમાં ઉપસ્થિત સભ્યો પોતાનામાંથી કોઈને ચેરમેન તરીકે ચૂંટી શકતા હતા, તેથી જો સામાવાળા નં. ૧ એ મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળ્યું હોય તો પણ અન્યથા કોઈ ગેરકાયદેસરતા ઊભી થતી નહોતી; અને આ ઠરાવોને રદ કરતો કોર્ટનો કોઈ હુકમ નહોતો.

અપીલ મંજૂર કરતાં, આ કોર્ટે ઠેરવ્યું:

૧. સંમતિ હુકમ પસાર થયાના પરિણામે, એકવાર પક્ષકારો જે મીટિંગમાં અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવામાં આવ્યા હતા અને સામાવાળા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા તે મીટિંગના એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવા માટે ત્રીજી વ્યક્તિ, એક વકીલ એસ ના પ્રમુખપદ હેઠળ નવી

મીટિંગ યોજવા સંમત થયા, ત્યારે તે ગર્ભિતપણે વ્યક્ત કરે છે કે અગાઉ તે મીટિંગમાં જે ઠરાવવામાં આવ્યું હતું તે ભૂંસાઈ ગયું છે અને રદબાતલ બની ગયું છે. સંમતિ હુકમની અસર વાદગ્રસ્ત મીટિંગમાં જે કરવામાં આવ્યું હતું તેને રદ કરવાની અને મામલાની નવેસરથી વિચારણા કરવાની હતી. આ બાબત અપીલકર્તાઓના એવા કેસની પૃષ્ઠભૂમિમાં કરવામાં આવી હતી કે તે અપીલકર્તાઓને નોટિસ આપ્યા વિના યોજવામાં આવી હતી. તેથી અગાઉ જે કંઈ પસાર કરવામાં આવ્યું હતું તેને સંમતિ હુકમ પછી જીવંત ગણી શકાય નહીં. આમ, સામાવાળા નં. ૧ ને બોર્ડના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરતો ઠરાવ અને પરિણામે તેના હેઠળ પ્રમુખપદ સંભાળવાની સામાવાળા નં. ૧ ની સત્તા પણ સમાપ્ત થઈ ગઈ. આમ કોઈ નવી સત્તા વિના સામાવાળા નં. ૧ બોર્ડની કોઈપણ મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળી શક્યા ન હોત. પરિણામે, સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયેલી મીટિંગ જેમાં નવા આજીવન સભ્યોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો તેને યોગ્ય ગણી શકાય નહીં. સદર ઠરાવ સંમતિ હુકમ પસાર થયા પછી અસ્તિત્વમાં રહેતો નથી. જો કે, બીજી તરફ એવી રજૂઆત છે કે, જ્યાં કોઈ ચેરમેન ન હોય અથવા ચેરમેન હાજર ન હોય અથવા પ્રસ્તુત કેસની જેમ તે વિવાદમાં હોય, ત્યાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ માટે કોઈપણ મીટિંગમાં તે રીતે કાર્ય કરવા માટે કોઈપણ વ્યક્તિને ચૂંટવાનો માર્ગ ખુલ્લો છે. પરંતુ આ ન તો સામાવાળાઓનો કેસ છે કે ન તો એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે તે તારીખે તેમને તે રીતે ચૂંટવામાં આવ્યા હતા. આમ સદર મીટિંગ માત્ર યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં જ યોજાઈ નહોતી પરંતુ તે પ્રક્રિયાગત અનિયમિતતાઓથી પણ પીડાય છે. બીજા

પર બહુમતી મેળવવા માટે આ બંને જૂથો વચ્ચેની ખેંચતાણનો એક ભાગ હતો. જો કે, આજીવન સભ્યોની અરજીઓ નકારી કાઢવી યોગ્ય રહેશે નહીં. તેથી આજીવન સભ્યોના હિતની જાળવણી માટે એવો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેમના કેસો વિચારણા અર્થે યોજાનાર આગામી વાર્ષિક સામાન્ય સભા સમક્ષ મૂકવામાં આવે. અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવા અને તેમના સ્થાને સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક કરવાના સંબંધમાં એ બાબત પર વાજબી રીતે સંમતિ સધાઈ હતી કે બંને બોર્ડની મીટિંગોનું પ્રમુખપદ સંભાળશે નહીં; તેના બદલે એસ પ્રમુખપદ સંભાળશે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, કોઈને પણ બોર્ડના ચેરમેન ગણી શકાય નહીં. [૨૮૩–ડી–એચ; ૨૮૮–એચ; ૨૮૯–એ; ૨૮૪–એ]

ક્લાર્ક વિ. વર્કમેન, (૧૯૨૦) ૧ આઈ.આર. ૧૦૭, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

ધ કંડક્ટ ઓફ મીટિંગ્સ, ટી. પી. ઈ. કરી અને જે. રિચાર્ડ્સ સાયક્સ, વીસમી આવૃત્તિ, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૨. સેક્રેટરી દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ અને ચેરમેન દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ વચ્ચે વિરોધાભાસ છે. સેક્રેટરીના અહેવાલમાં ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક અંગે બોર્ડ દ્વારા વિચારણાનો કોઈ સંદર્ભ નથી, જ્યારે ચેરમેનના અહેવાલમાં તે નોંધાયેલ છે. કાર્યવાહીની મિનિટ્સ સંબંધે કોણે આદ્યાક્ષરો કરવા કે સહી કરવી તે અંગે ધ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૯૩ ની પેટા–કલમ (૧–એ) ફરજિયાતપણે નિર્ધારિત કરે છે કે બોર્ડના ચેરમેન દ્વારા કાર્યવાહીના

રેકોર્ડના છેલ્લા પાના સહિત દરેક ચોપડીના દરેક પાના પર આદ્યાક્ષરો અથવા સહી કરવામાં આવશે. ઉપરોક્ત કલમની પેટા–કલમ (૬) ના સ્પષ્ટીકરણ હેઠળ, ચેરમેન મિનિટ્સમાં કોઈપણ બાબતનો સમાવેશ કરવા કે ન કરવા અંગે સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિ વાપરવા માટે સત્તા ધરાવે છે. આમ, આ કલમ બોર્ડની મીટિંગની મિનિટ્સને પ્રમાણિત કરવાની બોર્ડના ચેરમેન પર ફરજ લાદે છે. પ્રસ્તુત કેસમાં જ્યારે કોર્ટ એસ ને બોર્ડની મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળવા નિર્દેશ આપે છે ત્યારે તેઓ સદર મીટિંગમાં ચેરમેન તરીકે કાર્ય કરે છે. આ ઉપરાંત, ભૂતકાળમાં બે જૂથો વચ્ચેના સંઘર્ષને કારણે ત્રીજી સર્વસંમત વ્યક્તિની નિમણૂક કરીને આ અવિશ્વાસને દૂર કરવા માટે વચગાળાનો માર્ગ શોધવામાં આવ્યો હતો, તેથી જો વિરોધાભાસ હોય તો પણ આવી ત્રીજી વ્યક્તિ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવાની રહે છે અને આવા સંઘર્ષકારી જૂથો પૈકીના એક જૂથના સભ્યની નહીં. આથી આ તમામ કારણોસર ચેરમેન તરીકેના પોતાના હોદ્દાની રૂએ એસ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ અધિકૃત તરીકે સ્વીકારવાની રહેશે. [૨૮૪–બી–સી; ૨૮૫–બી–ઈ]

૩. એસ દ્વારા પ્રમાણિત મિનિટ્સ મુજબ, બોર્ડે ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂકના પ્રશ્ન પર વિચાર કર્યો હતો અને બંને હરીફ જૂથો વચ્ચેની ચર્ચા પછી, જે તેમાં નોંધાયેલી પણ છે, અપીલકર્તા નં. ૧ ની દરખાસ્ત કે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવા અંગે સંમતિ સધાઈ હોવાથી આ બાબત અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી તે સ્વીકારવામાં આવી હતી અને સામાવાળા નં. ૧ નો વાંધો કે તેમની નિમણૂક થવી જોઈએ તે ૪:૨ ની બહુમતીથી ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો. આમ, ૧૨

વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂકનો પ્રશ્ન સંમતિ હુકમ તેમજ તેમની નિમણૂક થવી જોઈએ તેવા સામાવાળા નં. ૧ ના વાંધાને નકારી કાઢતા ઠરાવ બંનેના કારણે સમાપ્ત થઈ ગયેલો ગણાશે. [૨૮૫–એફ–એચ]

દીવાની અપીલીય હકુમત:

સિવિલ અપીલ નં. ૩૪૨૫/૨૦૦૦

એસ.સી. સૂટ નં. ૬૫૫૯/૧૯૯૭ માં નોટિસ ઓફ મોશન નં. ૬૩૨૫/૧૯૯૭ માં એ.ઓ. નં. ૧૦૫૮/૧૯૯૮ માં બોમ્બે હાઇકોર્ટના તારીખ ૧૦.૨.૧૯૯૯ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

અપીલકર્તાઓ તરફથી: એમ.એમ. સાખરદાંડે, નિખિલ સાખરદાંડે, કુ. મીનાક્ષી સાખરદાંડે, એસ.આર. ગ્રોવર અને કુ. એસ. ટંડન, વકીલો.

સામાવાળાઓ તરફથી: નવીન પરીખ અને વી.ડી. ખન્ના, વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એ. પી. મિશ્રા દ્વારા આપવામાં આવેલ:

પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

હાલની અપીલ બોમ્બે હાઇકોર્ટ દ્વારા એ.ઓ. નં. ૧૦૫૮/૧૯૯૮ માં સૂટ નં. ૬૫૫૯/૧૯૯૭ માં નોટિસ ઓફ મોશન નં. ૬૩૨૫/૧૯૯૭ માં તારીખ ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા તે હુકમ સામે કરવામાં આવી છે જેના દ્વારા બોમ્બે સિટી સિવિલ કોર્ટના તારીખ ૯ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૮ ના તે

હુકમ સામેની અપીલકર્તાઓની અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા સદર દાવામાં અપીલકર્તાઓની ઉપરોક્ત નોટિસ ઓફ મોશન ફગાવી દેવામાં આવી હતી. દાવામાં નીચે મુજબના વચગાળાના મનાઈહુકમો માંગવામાં આવ્યા હતા:—

"[એ] સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ ને તારીખ ૧૩.૧૧.૯૭ ના ઠરાવ પર કાર્ય કરતા અટકાવવા,

[બી] સામાવાળાઓને નવા સભ્યોની નોંધણી કરતા અટકાવવા,

[સી] સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ ને દાવાવાળી ક્લબના ડિરેક્ટરો તરીકે કાર્ય કરતા અટકાવવા અને સામાવાળા નં. ૧ થી ૮ તેમજ તારીખ ૭.૧૧.૯૫ પછી નોંધાયેલા આજીવન સભ્યોને વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં પોતાના મતાધિકારનો ઉપયોગ કરતા અટકાવવા,

[ડી] સામાવાળા નં. ૧ થી ૮ ને તારીખ ૧૯.૧૨.૯૭ ના રોજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગ યોજતા અટકાવવા અને

[ઈ] ક્લબ/કંપનીની મીટિંગોના ચેરમેન તરીકે શ્રી સતીશ શાહ, એડવોકેટની નિમણૂક કરતો હુકમ કરવા માટે."

અપીલકર્તાઓ ઇન્ડિયન ઓટોમોટિવ રેસિંગ ક્લબ (જે હવે પછી "કંપની" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના ડિરેક્ટરો છે. અપીલકર્તાઓના જણાવ્યા મુજબ, અપીલકર્તા નં. ૧ સદર કંપનીના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન છે. સામાવાળા

નં. ૧ થી ૩ ડિરેક્ટરો છે અને સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના પડકારાયેલા ઠરાવ હેઠળ અન્ય ૭ સાથે કથિત રીતે નિયુક્ત કરાયેલા વધારાના ડિરેક્ટરો છે. અપીલકર્તાઓએ આ ઠરાવ ગેરકાયદેસર અને રદબાતલ હોવાનું પડકાર્યો હતો, કારણ કે હાઇકોર્ટ સમક્ષ એ.ઓ. નં. ૨૭૪/૧૯૯૭ માં તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ / ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના સંમત અને સંમતિ હુકમ દ્વારા તે રદબાતલ થઈ ગયો હતો.

વિવાદને સમજવા માટે અમુક પૂર્વવૃત્તો અને હકીકતોના આવશ્યક સંક્ષિપ્ત માળખા પર ટૂંકમાં નજર નાખવી જરૂરી છે. તારીખ ૨૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૩ ના રોજ યોજાયેલી કંપનીની વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં અપીલકર્તાઓ અને સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ ડિરેક્ટરો તરીકે અને પ્રથમ અપીલકર્તા બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે ચૂંટાયા હતા. અપીલકર્તાઓનો કેસ એવો છે કે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ એ છૂપા ઈરાદાઓ સાથે, અપીલકર્તા નં. ૧ અને તેમને સમર્થન આપતા અન્ય ૪ ડિરેક્ટરો પર કોઈ નોટિસ બજાવ્યા વિના કથિત રીતે એક મીટિંગ યોજી હતી અને નીચેના ઠરાવો પસાર કર્યા હતા:—

> "[એ] ક્લબની ઓફિસ સામાવાળા નં. ૧ ની ઓફિસમાં ખસેડવી;
>
> [બી] અપીલકર્તા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવા;
>
> [સી] તેમના સ્થાને સામાવાળા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવા અને

[ડી] બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાં ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવી."

ત્યારબાદ તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ, તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ યોજાયેલી મીટિંગની મિનિટ્સ મંજૂર કરવા માટે તે જ જૂથ, એટલે કે સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ દ્વારા બીજી મીટિંગ યોજવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૬ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ, અપીલકર્તાઓ અને અન્ય બે ડિરેક્ટરોએ સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ અને નવા નિયુક્ત ૧૨ ડિરેક્ટરો પૈકીના ૪ ના કહેવાથી પસાર કરાયેલા સદર ઠરાવોને પડકારતો પ્રથમ સૂટ નં. ૭૧૭૯/૧૯૯૫ દાખલ કર્યો. તારીખ ૧૮ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના રોજ, સિટી સિવિલ કોર્ટે એક હુકમ દ્વારા ઓફિસ ખસેડવા અને અપીલકર્તા નં. ૧ ને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવાના ઠરાવમાં દખલ કરી નહીં પરંતુ પ્રતિવાદી નં. ૪ થી ૮ સહિતના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોને ડિરેક્ટર તરીકે કાર્ય કરવા સામે મનાઈહુકમ આપ્યો. હુકમના એક ભાગથી, એટલે કે ઓફિસ ખસેડવા અને અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવામાં દખલ ન કરવાથી વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાઓએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ એફએઓ નં. ૨૭૪/૧૯૯૭ દાખલ કરી. બીજી તરફ સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ અને ૫ વધારાના ડિરેક્ટરોએ ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોને કાર્ય કરતા રોકતા હુકમના બીજા ભાગથી વ્યથિત થઈને ક્રોસ અપીલ દાખલ કરી.

ત્યારબાદ તારીખ ૨૧ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના રોજ મનાઈહુકમ હેઠળના ડિરેક્ટરોના સ્થાને બીજા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની સહ–પસંદગી માટે તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના રોજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગ યોજવા માટે નોટિસ

જારી કરવામાં આવી. આના કારણે અપીલકર્તાઓએ તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના રોજ આ સામાવાળાઓને સદર મીટિંગ યોજતા અટકાવવા માટે મનાઈહુકમની બીજી અરજી દાખલ કરી. કોર્ટે તારીખ ૨૭.૩.૧૯૯૭ ના હુકમ દ્વારા સદર મીટિંગ પર મનાઈહુકમ આપ્યો નહીં, પરંતુ નિર્દેશ આપ્યો કે મીટિંગમાં પસાર કરાયેલો કોઈપણ ઠરાવ બે અઠવાડિયા સુધી અમલમાં મૂકવામાં આવશે નહીં જે મુદત પાછળથી લંબાવવામાં આવી હતી. નિર્ધારિત કાર્યક્રમ મુજબ સદર મીટિંગ યોજાઈ હતી, જેમાં પ્રથમ જૂથના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરો સામેનો મનાઈહુકમ અમલમાં રહે ત્યાં સુધીના સમય માટે સામાવાળા ૪ થી ૮ સહિત ૧૨ નવા વધારાના ડિરેક્ટરોની ફરીથી નિમણૂક કરવામાં આવી. આગળ તારીખ ૧૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ ઉપરોક્ત તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના હુકમ હેઠળ આવરી લેવાયેલા ડિરેક્ટરો સહિતના ડિરેક્ટરો પર તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ મીટિંગ યોજવાની દરખાસ્ત કરતી નોટિસો જારી કરવામાં આવી અને બજાવવામાં આવી. અપીલકર્તાઓના મતે આ બાબત તેમને ડિરેક્ટર તરીકે નિયુક્ત કરતો ઠરાવ અમલમાં ન મૂકવાના તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના હુકમનો ભંગ હતી. ત્યારબાદ અપીલકર્તાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર, કોર્ટે તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના હુકમ દ્વારા સામાવાળાઓના તે નિવેદનની નોંધ લીધી કે સહ–પસંદ કરાયેલા ડિરેક્ટરોને સદર મીટિંગમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં. તે મીટિંગ તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાઈ હતી. અપીલકર્તાઓએ મીટિંગમાં હાજરી આપી હોવા છતાં વાંધા સાથે અને કોઈપણ પૂર્વગ્રહ વિના તેમ કર્યું હતું, જે મીટિંગની મિનિટ્સમાં નોંધાયું

હતું. એ નોંધવું સુસંગત છે કે આ મીટિંગમાં વધુ નવા આજીવન સભ્યોના સમાવેશનો પ્રશ્ન વિચારણા માટે આવ્યો હતો. મિનિટ્સમાં નોંધાયા મુજબ ચર્ચાનો સુસંગત ભાગ નીચે મુજબ છે:

> "શ્રી હુસૈને (અપીલકર્તા નં. ૧) નવા અરજદારનો વિષય ઉઠાવ્યો અને પૂછ્યું કે શું નવા અરજદારનું સભ્યપદ નક્કી કરવામાં જૂની પ્રથા અપનાવવામાં આવશે. ઇન્ટરવ્યુ સંબંધે લાઇફ મેમ્બર કેટેગરીના અરજદાર શ્રી ભટ્ટેનાએ (સામાવાળા નં. ૧) ધ્યાન દોર્યું કે ભૂતકાળમાં દરેક લાઇફ મેમ્બર અરજદારને ઇન્ટરવ્યુ માટે રૂબરૂ બોલાવવામાં આવતા નહોતા... શ્રી ભટ્ટેનાએ દરખાસ્ત મૂકી અને શ્રી જી.એલ. ગોયેન્કાએ તેને ટેકો આપ્યો અને એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે તમામ લાઇફ મેમ્બર્સની અરજીઓ તેમજ અન્ય કોઈપણ ૩ કેટેગરીઓની અરજીઓ મંગાવવામાં આવે અને તેમની સંબંધિત કેટેગરીમાં સભ્યો બનાવવામાં આવે."

જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ ના કહેવાથી ઠરાવોની આ શ્રેણી ચાલી રહી હતી અને અપીલકર્તાઓ કોર્ટમાં વિવિધ અરજીઓ દ્વારા વારંવાર વાંધો ઉઠાવી રહ્યા હતા, ત્યારે પક્ષકારો વચ્ચે અમુક સમજૂતી સધાઈ હતી.

તારીખ ૩૦ જૂન / ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના રોજ, હાઇકોર્ટમાં અપીલકર્તાઓની હુકમ સામેની અપીલ દાખલ કરવા માટે આવી. આ તારીખે, એક સંમતિ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના અગાઉના એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવા માટે, શ્રી સતીશ શાહ,

એડવોકેટના પ્રમુખપદ હેઠળ માત્ર તે જ લોકો સાથે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની એક નવી મીટિંગ યોજવામાં આવે જેઓ તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાં હતા. તેથી, હાઇકોર્ટે તારીખ ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના રોજ નીચે મુજબનો હુકમ પસાર કર્યો:

> "આ અપીલનો નિકાલ થતાં, સિવિલ અરજી પણ અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી. તેનો પણ નિકાલ કરવામાં આવે છે. અપીલનો નિકાલ થઈ ગયો હોવાથી, દાવામાં કંઈ પણ અસ્તિત્વમાં રહેતું નથી. પક્ષકારો દાવો પાછો ખેંચી લે."

આ રીતે પ્રથમ સૂટ નં. ૬૫૫૯/૧૯૯૭ ની કાર્યવાહીનો અંત આવ્યો હોવાનું કહેવાય છે.

ત્યારબાદ ઉપરોક્ત સંમતિ હુકમના અનુસંધાનમાં શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના રોજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગ યોજાઈ હતી. તેમાં બે મોટા નિર્ણયો લેવામાં આવ્યા હતા. પ્રથમ, વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવા માટે ૧૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૭ ની આગામી તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હતી, અને બીજું, સામાવાળા નં. ૧ ના જૂથ દ્વારા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવાની દરખાસ્તને ૪ વિરુદ્ધ ૨ ની બહુમતીથી નકારી કાઢવામાં આવી હતી. જ્યારે પક્ષકારો વચ્ચે મતભેદ હોય છે ત્યારે તેઓ એકબીજાને નીચે પાડવાનો પ્રયાસ કરે છે, તુચ્છ બાબતોથી શરૂ કરીને વિવાદો અન્ય મોટા મુદ્દાઓ સુધી પહોંચે છે. ઊભા થયેલા આવા વિવાદો પૈકીનો એક

વિવાદ તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સની નોંધણીનો છે. સામાવાળા નં. ૧ ના જણાવ્યા મુજબ, મિનિટ્સ લખવાનો સેક્રેટરીનો વિશેષાધિકાર હતો અને તેથી તેમના દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવી જોઈએ. આ વિવાદ સામાવાળા નં. ૧ ના સેક્રેટરી દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સ અને શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા રજૂ કરાયેલી મિનિટ્સ વચ્ચેના તફાવતને કારણે છે. મહત્વનો તફાવત તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના એજન્ડાની આઇટમ નં. ૬ ની નોંધણીમાં છે, જેના હેઠળ બાર વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સમાં આ વિચારણા અંગે ન તો કોઈ નોંધણી છે કે ન તો કોઈ સંદર્ભ છે, જ્યારે શ્રી સતીશ શાહની નોંધણીમાં તે સ્પષ્ટપણે નોંધાયેલ છે. તેમના અહેવાલનો આઇટમ નં. ૬ હેઠળનો સુસંગત ભાગ નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:—

> "૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવી જેમનો પ્રભાવ, સંપર્ક ક્લબને આકર્ષક સ્પોન્સરશિપ મેળવવામાં મદદ કરશે તેમજ જેઓ ઇવેન્ટ્સના આયોજન અને સંચાલનમાં મદદ કરવા માટે સમય ફાળવી શકે.
>
> શ્રી હુસૈને (અપીલકર્તા નં. ૧) કહ્યું કે આ આઇટમ અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી કારણ કે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવા અંગે સૈદ્ધાંતિક રીતે સંમતિ સધાઈ ગઈ છે. શ્રી સ્વાદિ, શ્રી કુતેહઅલી અને શ્રી ભીવંડીવાલા સંમત થયા.

શ્રી ભટ્ટેના (સામાવાળા નં. ૧) અને શ્રી ગોયેન્કાએ વિરોધ કર્યો. શ્રી ભટ્ટેનાએ કહ્યું કે "તેઓ અસંમત છે કારણ કે તેમના મતે બોર્ડમાં નવા લોહીની જરૂર છે. શ્રી રાવ તટસ્થ રહ્યા. શ્રી હુસૈનનો દ્રષ્ટિકોણ ૪ વિરુદ્ધ ૨ ની બહુમતીથી અપનાવવામાં આવ્યો હતો." (ભાર ઉમેર્યો)

એવું માનવામાં આવતું હતું કે ઉપરોક્ત મીટિંગ વિવાદનો ઉકેલ લાવશે અને પક્ષકારો વાર્ષિક સામાન્ય સભા સુધી અન્ય કોઈ મુદ્દો ઉપસ્થિત કરવાથી પોતાને રોકશે. પરંતુ તેમ થયું નહીં. હવે પછીની હકીકતો અને ઠરાવોએ હાલનો બીજો દાવો દાખલ કરવા માટેનું કારણ આપ્યું. તારીખ ૬ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ, "અગાઉની મિનિટ્સ મંજૂર કરવા" અને વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાની તારીખ નક્કી કરવા માટે તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ મીટિંગ યોજવાની દરખાસ્ત કરતી નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ મીટિંગ યોજાઈ હતી જેમાં અપીલકર્તાઓએ સતીશ શાહના બદલે સામાવાળા નં. ૧ પ્રમુખપદ સંભાળે તે સામે અને સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ ની ઉપસ્થિતિ સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. વાર્ષિક સામાન્ય સભાની વહેલી તારીખ નક્કી કરવાની અપીલકર્તાઓની માંગણી નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૫, ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭, ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સ અને તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સ (કોર્ટના હુકમ મુજબ શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયેલી), શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ મુજબ નહીં પરંતુ સામાવાળા નં. ૧ ના સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ મુજબ મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

ત્યારબાદ તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સ મંજૂર કરવા અને પુષ્ટિ કરવા માટે તારીખ ૧૯ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ મીટિંગ યોજવાની દરખાસ્ત કરતી નોટિસ બજાવવામાં આવી હતી. અપીલકર્તાઓએ મીટિંગમાં હાજરી આપી અને તેમની માંગણીનો પુનરોચ્ચાર કર્યો, પરંતુ તે નકારી કાઢવામાં આવી. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૮ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ અપીલકર્તાઓએ એવા જાહેરનામા માટે ઉપરોક્ત સૂટ નં. ૬૫૫૯/૧૯૯૭ દાખલ કર્યો કે તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ અને ૧૯ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના ઠરાવો રદબાતલ અને અમાન્ય છે, જેમાં નવેમ્બર ૧૯૯૫ પછી નવા આજીવન સભ્યોનો સમાવેશ તેમજ સામાવાળા નં. ૪ થી ૮ સહિત ૧૨ નવા વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક પણ સામેલ હતી.

સામાવાળાઓએ અપીલકર્તાઓના સદર દાવા સામે વાંધો ઉઠાવ્યો. તેમનો જવાબ એવો છે કે દાવો ખોટો છે, ચલાવવાપાત્ર નથી. શ્રી સતીશ શાહની મિનિટ્સ પર આધાર રાખી શકાય નહીં, કારણ કે તે સેક્રેટરીનો વિશેષાધિકાર છે અને તે મીટિંગની મિનિટ્સ તૈયાર કરવાની તેમની ફરજ છે. વધુમાં, તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવ સિવાયના તમામ નિર્ણયો અને ઠરાવો માન્ય છે અને અપીલકર્તાઓ પર બંધનકર્તા છે. જ્યારે અગાઉનો દાવો પાછો ખેંચી લેવામાં આવ્યો ત્યારે તમામ વચગાળાના હુકમોનો અંત આવી ગયો હતો.

ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાઓની મનાઈહુકમની અરજી અને એ દલીલ પણ ફગાવી દીધી કે તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ ના સંમતિ હુકમે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ

દ્વારા પસાર કરાયેલા અગાઉના ઠરાવોને રદ કર્યા હતા. અપીલકર્તાઓએ અગાઉના દાવામાં તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની આ મીટિંગ યોજવા સામે અગાઉ મનાઈહુકમ માંગ્યો હતો જેમાં નવા આજીવન સભ્યોને લેવાના હતા અને કોર્ટે તેમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ ઠરાવને અમલમાં ન મૂકવાનો હુકમ કર્યો હતો. મનાઈહુકમની અરજી ફગાવી દેવાથી વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાઓએ હાઇકોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી જે ફગાવી દેવામાં આવી હતી. હાઇકોર્ટે ઠેરવ્યું કે, તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવને રદ કરતો, સુધારતો કે ફેરફાર કરતો કોઈ અસરકારક ઠરાવ નહોતો. કોર્ટે અપીલકર્તાઓની એ દલીલ નકારી કાઢી કે તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ ના હુકમે અગાઉ પસાર કરાયેલા તમામ ઠરાવો રદ કર્યા હતા. તેણે ઠેરવ્યું કે, ન તો કોઈ પક્ષકાર સંમત થયો હતો કે ન તો કોર્ટે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવને રદ કર્યો હતો. તેણે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની નવેસરથી ચૂંટણી યોજવા માટે કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીના પ્રમુખપદ હેઠળ વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાનો આદેશ આપ્યો. આનાથી વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાઓએ હાલની અપીલ દાખલ કરી છે.

અપીલકર્તાઓ વતી રજૂઆતનો મુખ્ય મુદ્દો એ છે કે, "શું તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ નો સંમતિ હુકમ નીચેની બાબતોને રદ કરે છે:

(૧) તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો ઠરાવ, જેમાં:

(એ) ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી;

(બી) અપીલકર્તા નં. ૧ ને બોર્ડના ચેરમેન તરીકે દૂર કરવામાં આવ્યા હતા;

(સી) સામાવાળા નં. ૧ ને બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા; અને

(ડી) કંપનીની વહીવટી ઓફિસ ખસેડવામાં આવી હતી.

(૨) ઉપર્યુક્ત મનાઈહુકમ હેઠળના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોના સ્થાને બીજા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરતો તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ;

(૩) સામાવાળા નં. ૧ ના જણાવ્યા મુજબ કંપનીના ૫૭ વધારાના આજીવન સભ્યોની નોંધણી કરતો તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ."

રજૂઆત એવી છે કે, બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની ઉપરોક્ત તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની પૃષ્ઠભૂમિમાં તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ અને ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના હુકમોના સંયુક્ત વાંચન પરથી નિર્ણાયક રીતે સાબિત થાય છે કે વાદગ્રસ્ત તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો ઠરાવ રદ થઈ ગયો છે. વધુ સમર્થનમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પ્રથમ સામાવાળા સૂટ નં. ૬૫૫૯/૧૯૯૭ માં નોટિસ ઓફ મોશનમાં અપીલકર્તા નં. ૧ ના સોગંદનામાના જવાબમાં પોતાના સોગંદનામામાં આ સ્થિતિનો અસંદિગ્ધપણે સ્વીકાર કરે છે. ત્યાં

સામાવાળા નં. ૧ એ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાનારી મીટિંગમાં બાબત પર નવેસરથી વિચારણા કરવામાં આવશે તે અંગે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં અને તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ પછી યોજાયેલી મીટિંગમાં પસાર કરાયેલા ઠરાવો સિવાયના અન્ય તમામ ઠરાવો માન્ય છે, તે ગર્ભિતપણે સ્વીકારે છે કે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ની મીટિંગ અને ઠરાવો માન્ય નહોતા. આમ, તે સાબિત કરે છે કે ઘડિયાળનો કાંટો ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ પર પાછો ફેરવી દેવામાં આવ્યો હતો. તેથી વિવિધ ઠરાવો દ્વારા પાછળથી તેના પર રચાયેલ તમામ માળખું પોતાનો પાયો ગુમાવી દે છે અને રદ થઈ જાય છે. કોઈપણ સંજોગોમાં પ્રથમ સામાવાળાની બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે અને ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક પણ રદબાતલ થઈ જાય છે. વાસ્તવમાં હાઇકોર્ટ સમક્ષ બંને અપીલો અને દાવો પાછો ખેંચી લેવો એ દર્શાવે છે કે પ્રથમ અપીલકર્તાને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવા, આજીવન સભ્યોના સમાવેશ સહિત ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક સહિતનો સમગ્ર વિવાદ પક્ષકારો વચ્ચે સમાપ્ત થઈ ગયો હતો અને તેનો ઉકેલ આવી ગયો હતો. આ બાબતને ધ્યાને લેતાં પ્રથમ સામાવાળાના કહેવાથી યોજાયેલી મીટિંગમાં જ્યાં તેમણે ચેરમેન તરીકે પ્રમુખપદ સંભાળ્યું હતું પસાર કરાયેલા તમામ ઠરાવો સ્પષ્ટપણે ગેરકાયદેસર છે અને કાયદાનું કોઈ બળ ધરાવતા નથી.

તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ સામેનો પડકાર પણ સમાન છે. તેનો પાયો પણ તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો ઠરાવ છે, જે પ્રથમ સામાવાળાના પ્રમુખપદ હેઠળ પણ યોજાયો હતો અને તે તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ ના સંમતિ

હુકમ દ્વારા રદ પણ થઈ જાય છે. અગાઉ કહ્યા મુજબ, જ્યારે આ મીટિંગ યોજાવાની હતી ત્યારે અપીલકર્તાઓએ સામાવાળાઓને આ મીટિંગ યોજતા રોકવા માટે મનાઈહુકમની અરજી કરી હતી. આ અંગે કોર્ટે આદેશ આપ્યો હતો કે આ મીટિંગમાં પસાર કરાયેલો કોઈપણ ઠરાવ અમલમાં મૂકવામાં આવશે નહીં. આ ઠરાવ દ્વારા, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોનો બીજો સેટ નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.

આગામી પડકાર તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ સામે છે. આ ઠરાવને પણ સમાન આધારે પડકારવામાં આવ્યો છે, એટલે કે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા તેની ગેરકાયદેસર રીતે અધ્યક્ષતા કરવામાં આવી હતી. આ મીટિંગ માટે પણ કોર્ટે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે તેમાં પસાર કરાયેલો ઠરાવ અમલમાં મૂકવામાં આવશે નહીં. રજૂઆત એવી છે કે આ મીટિંગ પણ કોર્ટના હુકમનું ઉલ્લંઘન કરવા માટે ઉતાવળે યોજવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૦ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ ઉપરોક્ત એ.ઓ. ૨૭૪/૧૯૯૭ દાખલ કરવા માટે ૨૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ સુધી મુલતવી રાખવામાં આવી હતી. આ વાતની જાણ થતાં જ, તારીખ ૧૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ મીટિંગ યોજવા માટે નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. આ સ્પષ્ટપણે કોર્ટના હુકમનું ઉલ્લંઘન કરવાના સામાવાળાઓના અપવિત્ર હેતુને દર્શાવે છે. આ મીટિંગમાં પ૭ નવા આજીવન સભ્યોની નોંધણી કરવામાં આવી હોવાનું કહેવાય છે. અપીલકર્તાઓ દ્વારા મીટિંગમાં આનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો જેને સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો.

સામાવાળાઓ વતી ઉપરોક્ત રજૂઆતોને પડકારવામાં આવી હતી. રજૂઆત એવી છે કે તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ અને ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ બંનેની મીટિંગો કાયદેસર રીતે યોજાઈ હતી. કોર્ટે પણ આ મીટિંગો યોજવા સામે કોઈ સ્ટે આપ્યો નહોતો. આ મીટિંગોમાં યોગ્ય લાયકાત ધરાવતા ડિરેક્ટરો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. મીટિંગોનું પ્રમુખપદ સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા સંભાળવામાં આવ્યું હતું જેમની ચેરમેન તરીકેની નિમણૂક સક્ષમ કોર્ટ દ્વારા અગાઉના સૂટ નં. ૭૧૭૯/૧૯૯૫ માં નોટિસ ઓફ મોશન નં. ૬૩૩૭/૧૯૯૫ માં તારીખ ૧૮ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના હુકમ દ્વારા માન્ય રાખવામાં આવી હતી. ધ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૭૫ નો સંદર્ભ પણ આપવામાં આવ્યો છે — એટલે કે મીટિંગમાં ઉપસ્થિત સભ્યો પોતાનામાંથી કોઈ એકને ચેરમેન તરીકે ચૂંટી શકતા હતા, તેથી જો સામાવાળા નં. ૧ એ મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળ્યું હોય તો પણ અન્યથા કોઈ ગેરકાયદેસરતા ઊભી થતી નથી. તારીખ ૩૦ જૂન, ૧૯૯૭ ના સંમતિ હુકમથી ઉપરોક્ત બે તારીખોની મીટિંગોમાં જે કરવામાં આવ્યું હતું તે રદ થયું નહોતું અને થઈ શક્યું ન હોત. આ ઠરાવોને રદ કરતો કોર્ટનો કોઈ હુકમ નથી.

અપીલકર્તાઓની ફરિયાદનો મુખ્ય સાર જે આપણી વિચારણા માંગી લે છે તે ત્રણ ગણો છે: (૧) તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવ દ્વારા અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવા અને સામાવાળા નં. ૧ ને બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવા; (૨) તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ દ્વારા ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોનો સમાવેશ; અને છેલ્લે (૩) તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ

દ્વારા ૫૭ આજીવન સભ્યોનો સમાવેશ, આ છેલ્લી બંને મીટિંગોનું પ્રમુખપદ સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા સંભાળવામાં આવ્યું હતું.

ઉપરોક્ત હકીકતો દર્શાવે છે કે પ્રથમ દાવાની કાર્યવાહીની પૂર્ણાહુતિ તારીખ ૩૦ જૂન / ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના સંમતિ હુકમ પસાર થવામાં પરિણમી હતી. એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવી હતી કે મુકદ્દમાબાજીનો અંત આવશે પરંતુ તેમ બન્યું નહીં. હાલનો બીજો દાવો તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના ઠરાવને ધ્યાને રાખીને દાખલ કરવામાં આવ્યો છે જે હકીકતમાં તે બાબતને ફરી જીવંત કરે છે જે અગાઉના દાવાની વિષયવસ્તુ હતી. તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ની મીટિંગમાં તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૫, ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ અને ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગોની મિનિટ્સ, જેમાં સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલ અને શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા નહીં તેવી તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સ સહિત, મંજૂર કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૯ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ની મીટિંગે તારીખ ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ની મીટિંગની મિનિટ્સને મંજૂર અને પુષ્ટિ કરી હતી. પ્રશ્ન એ છે કે, શું અગાઉના દાવામાં સંમતિ હુકમ પસાર થવાથી તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ અને ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના રોજ યોજાયેલી મીટિંગો અને પસાર કરાયેલા ઠરાવો ભૂંસાઈ જાય છે? ઉપરાંત તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગમાં કયો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને આ સંદર્ભમાં, સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવી જોઈએ કે શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા જે તૈયાર કરવામાં આવી છે તે સ્વીકારવી જોઈએ?

એ ખૂબ જ કમનસીબ છે, જો કે ખૂબ સામાન્ય છે, કે કોઈપણ સંસ્થામાં, કંપનીઓ સહિત, આવી સંસ્થાના કામકાજ પર નિયંત્રણ મેળવવા માટે પ્રભુત્વ ધરાવતું પદ મેળવવા માટે ખેંચતાણ ચાલે છે. ઘણીવાર એવું કહેવાય છે કે, "આ સ્પોર્ટ્સમેન સ્પિરિટ જેવું નથી". મતલબ કે, હારના સમયે પણ સ્પોર્ટ્સમેનની ભાવના અત્યંત સહકારી માનવામાં આવે છે. તે હંમેશા શ્રેષ્ઠ ભાવનામાં હોય છે. પરંતુ આવી ભાવના હવે રમતગમતના ક્ષેત્રમાં પણ વિસ્મૃતિમાં સરી પડી હોય તેવું લાગે છે. હાલની કંપની પણ આવી જ એક કંપની છે, જે રમતગમતના ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે. પરંતુ પક્ષકારો વચ્ચે આ ભાવનાનો અભાવ છે. નિયંત્રણ મેળવવાની સર્વોચ્ચતાની લડાઈ સામાવાળા નં. ૧ અને અપીલકર્તા વચ્ચે ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ થી શરૂ થઈ હતી જેના કારણે બે અલગ અલગ દાવાઓ થયા અને લડાઈ હજુ પણ લગભગ પાંચ વર્ષથી ચાલી રહી છે.

હવે, અમે તારીખ ૨૯ માર્ચ અને ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવોને રદ કરતા સંમતિ હુકમ અંગે અપીલકર્તાઓ વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોની ચકાસણી કરવા આગળ વધીએ છીએ. જેમ આપણે કહ્યું છે તેમ, સંઘર્ષનું મૂળ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ શરૂ થયું જ્યારે આ બોર્ડની મીટિંગમાં અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવામાં આવ્યા અને સામાવાળા નં. ૧ ને તેમના સ્થાને બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા અને ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરો પણ નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા. જ્યારે અપીલકર્તાઓ દ્વારા પ્રથમ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેમણે આ મીટિંગને પડકારી હતી કારણ કે તે તેમને કોઈ નોટિસ આપ્યા વિના યોજાઈ હતી. આ ઠરાવનું સ્વરૂપ જ બે સ્પષ્ટ અલગ જૂથો

દર્શાવે છે, અને સામાવાળા નં. ૧ ના જૂથે અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરીને બોર્ડ પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ મેળવ્યું. ત્યારબાદ તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવની પુષ્ટિ કરવા માટે ૧૩ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ બીજી મીટિંગ યોજાઈ હતી. આ તબક્કે, અપીલકર્તાઓએ મનાઈહુકમની અરજી સાથે ૧૬ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ તેમનો પ્રથમ દાવો દાખલ કર્યો, જેમાં ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોને કાર્ય કરવા સામે મનાઈહુકમ આપવામાં આવ્યો હતો. જો કે, અડગ રહીને સામાવાળા નં. ૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના રોજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની બીજી મીટિંગ યોજાઈ હતી જેમાં અગાઉના ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરો સામેનો મનાઈહુકમ અમલમાં રહે ત્યાં સુધી ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોનું બીજું જૂથ નિયુક્ત કરતો ઠરાવ ફરીથી પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે પક્ષકારો વચ્ચે કોર્ટના વિવિધ વચગાળાના હુકમો સાથે આ તણાવ ચાલી રહ્યો હતો, ત્યારે બંને પક્ષકારોમાં સુબુદ્ધિ જાગૃત થઈ જેના કારણે સંમતિ હુકમ પસાર થયો. તારીખ ૩૦ જૂન અને ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના સંમતિ હુકમ દ્વારા, પક્ષકારો તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના મૂળ એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવા માટે, શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ બોર્ડની નવી મીટિંગ યોજવા સંમત થયા. આ સંદર્ભમાં અપીલકર્તાઓ વતી રજૂઆત એવી છે કે, સામાવાળા નં. ૧ સહિતના સંબંધિત સામાવાળાઓ પણ સમજ્યા હતા કે એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવામાં આવી રહી હતી. આ માટે, અપીલકર્તાઓ દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરાયેલી નોટિસ ઓફ મોશનના જવાબમાં સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા દાખલ

કરાયેલા નીચેના સોગંદનામા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. સદર નિવેદનનો સુસંગત ભાગ નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:—

> "હું કહું છું કે, અન્ય બાબતોની સાથે, અગાઉના દાવામાં લગાવવામાં આવેલા આરોપનો મુખ્ય સાર એ આક્ષેપની આસપાસ ફરતો હતો કે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ યોજાયેલી ક્લબના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગ ક્યારેય યોજાઈ નહોતી અને તેના માટે કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી નહોતી. મોટર સ્પોર્ટ્સને પ્રોત્સાહન આપવા માટે જ ક્લબ મુખ્યત્વે અસ્તિત્વમાં આવી હોવાની હકીકતને ધ્યાને લેતાં, એવું અનુભવાયું હતું કે કોઈપણ ફરિયાદ માટે કોઈ અવકાશ બાકી રહેવો જોઈએ નહીં અને તેથી એવી સંમતિ સધાઈ હતી કે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ યોજાયેલી સદર મીટિંગના એજન્ડાની બાબતો નવેસરથી અને સદર શ્રી સતીશ શાહ, એડવોકેટ હેઠળ બોલાવવામાં આવે."

બીજી તરફ, સામાવાળાઓના વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે ન તો સદર સંમતિ હુકમ કે ન તો તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના રોજ પસાર કરાયેલો ઠરાવ, કોઈપણ રીતે સદર સંમતિ હુકમ પહેલાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ ઠરાવોને રદ કરે છે. આમ, એવું માની લેવામાં આવશે કે તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની સદર મીટિંગ યોજવા છતાં તેઓ ચાલુ રહ્યા હતા.

અમે પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો તેમજ અગાઉના અને હાલના દાવામાં પસાર કરાયેલા વિવિધ હુકમોની વિચારણા કરી છે. અમારા

સુવિચારિત મતે, કોર્ટના હુકમ મુજબ દાવો પાછો ખેંચી લેવાથી અપીલની પૂર્ણાહુતિ, સંમતિ હુકમના પરિણામે ફક્ત એક અને માત્ર એક જ તારણ સૂચવે છે કે એકવાર પક્ષકારો તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ની મીટિંગના એજન્ડા પર નવેસરથી પુનર્વિચારણા કરવા માટે શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ નવી મીટિંગ યોજવા સંમત થયા, ત્યારે તે ગર્ભિતપણે દર્શાવે છે કે સદર મીટિંગમાં અગાઉ જે કંઈ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું તે ભૂંસાઈ ગયું છે અને સંપૂર્ણપણે રદબાતલ બની ગયું છે. અગાઉના એજન્ડાની નવેસરથી વિચારણા જ નિર્ણાયક રીતે દર્શાવે છે કે તે સમયે જે કંઈ કરવામાં આવ્યું હતું તે રદ થઈ ગયું છે. તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો અગાઉનો ઠરાવ જ્યારે નવેસરથી વિચારવાનો હોય ત્યારે તે કેવી રીતે ટકી શકે? અલબત્ત, બોર્ડ માટે તે જ ઠરાવ પસાર કરવા, તેમાં ફેરફાર કરવા અથવા તદ્દન અલગ ઠરાવ પસાર કરવાનો માર્ગ ખુલ્લો છે. આમ કંપની આ પછીની મીટિંગમાં પસાર કરાયેલા ઠરાવથી બંધાયેલી રહેશે. હાઇકોર્ટે તેનાથી વિપરીત નિષ્કર્ષ કાઢીને કાયદાકીય ભૂલ કરી છે. હાઇકોર્ટે ખોટી દિશા પકડી અને સંમતિ હુકમનું એવું ખોટું અર્થઘટન કર્યું કે "ન તો પક્ષકારો સંમત થયા હતા કે ન તો કોર્ટે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ઠરાવને રદ કર્યો હતો". કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમની અસર ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ જે કરવામાં આવ્યું હતું તેને રદ કરવાની અને બાબત પર નવેસરથી વિચારણા કરવાની હતી. અપીલકર્તાઓના એ કેસની પૃષ્ઠભૂમિમાં આ કરવામાં આવ્યું હતું કે તે અપીલકર્તાઓને નોટિસ આપ્યા વિના યોજવામાં આવી હતી. આ બાબત સામાવાળા નં. ૧ ના પોતાના ઉપરોક્ત ટાંકેલા નિવેદન પરથી પણ સ્પષ્ટ થાય

છે. શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયેલી મીટિંગ તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવોની પુષ્ટિ કરવા, તેમાં ફેરફાર કરવા કે તેને રદ કરવા માટેની મીટિંગ નહોતી પરંતુ એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવા માટેની હતી. તેથી, ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ જે કંઈ પસાર કરવામાં આવ્યું હતું તેને સંમતિ હુકમ અને ત્યારબાદના તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ પછી જીવંત ગણી શકાય નહીં. આમ, તે તારીખે ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક પણ રદ થઈ જાય છે. જ્યાં સુધી અપીલકર્તા નં. ૧ ને દૂર કરવા અને તેમના સ્થાને સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક કરવાનો સંબંધ છે, તે બાબતે વાજબી રીતે સંમતિ સધાઈ હતી કે બંને બોર્ડની મીટિંગોનું પ્રમુખપદ સંભાળશે નહીં, તેના બદલે શ્રી સતીશ શાહ પ્રમુખપદ સંભાળશે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, કોઈને પણ બોર્ડના ચેરમેન ગણી શકાય નહીં.

હવે અમે તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવની ચકાસણી કરવા આગળ વધીએ છીએ, જે કોર્ટના હુકમના પરિણામે શ્રી સતીશ શાહના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયો હતો. પરંતુ અહીં ફરીથી અમે જોઈએ છીએ કે વિવાદ ઊભો થયો છે, કે શું સેક્રેટરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવી જોઈએ કે ચેરમેન શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવી જોઈએ. અમે જોઈએ છીએ કે નોંધાયેલી મિનિટ્સ બંને વચ્ચે વિરોધાભાસી છે. સુસંગત તફાવત આઇટમ નં. ૬ હેઠળ છે. સેક્રેટરીના અહેવાલમાં ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક માટે બોર્ડ દ્વારા વિચારણાનો કોઈ સંદર્ભ નથી, જ્યારે શ્રી સતીશ શાહના અહેવાલમાં તે આઇટમ નં. ૬ હેઠળ નોંધાયેલ છે, જે નીચે મુજબ છે:—

"આઇટમ નં. ૬: ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરવી જેમનો પ્રભાવ, સંપર્ક ક્લબને આકર્ષક સ્પોન્સરશિપ મેળવવામાં મદદ કરશે તેમજ જેઓ ઈવેન્ટ્સના આયોજન અને સંચાલનમાં મદદ કરવા માટે સમય ફાળવી શકે.

શ્રી હુસૈને કહ્યું કે આ આઇટમ અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી કારણ કે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવા અંગે સૈદ્ધાંતિક રીતે સંમતિ સધાઈ ગઈ છે. શ્રી સ્વાદિ, શ્રી કુતેહઅલી અને શ્રી ભીવંડીવાલા સંમત થયા. શ્રી ભટ્ટેના અને શ્રી ગોયેન્કાએ વિરોધ કર્યો. શ્રી ભટ્ટેનાએ કહ્યું કે "તેઓ અસંમત છે કારણ કે તેમના મતે બોર્ડમાં નવા લોહીની જરૂર છે. શ્રી રાવ તટસ્થ રહ્યા. શ્રી હુસૈનનો દ્રષ્ટિકોણ ૪ વિરુદ્ધ ૨ ની બહુમતીથી અપનાવવામાં આવ્યો હતો."

અમારો નિષ્કર્ષ કાઢતાં પહેલાં અમે ધ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૯૩ નો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. કલમ ૧૯૩ નો સુસંગત ભાગ નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:—

"કલમ ૧૯૩: સામાન્ય સભાઓ અને બોર્ડ તેમજ અન્ય મીટિંગોની કાર્યવાહીની મિનિટ્સ:

(૧–એ) આવી દરેક ચોપડીના દરેક પાના પર આદ્યાક્ષરો કરવામાં આવશે અથવા સહી કરવામાં આવશે અને દરેક ચોપડીની કાર્યવાહીના રેકોર્ડના છેલ્લા પાના પર તારીખ અને સહી કરવામાં આવશે —

(એ) બોર્ડ અથવા તેની સમિતિની મીટિંગની કાર્યવાહીની મિનિટ્સના કિસ્સામાં, સદર મીટિંગના ચેરમેન દ્વારા અથવા તે પછીની તરતની મીટિંગના ચેરમેન દ્વારા; ...

(ઙ) જો આ કલમની અગાઉની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં કસૂર કરવામાં આવે તો..."

આ કલમ બોર્ડની મીટિંગની મિનિટ્સને પ્રમાણિત કરવાની બોર્ડના ચેરમેન પર કાનૂની ફરજ લાદે છે. પ્રસ્તુત કેસમાં જ્યારે કોર્ટ શ્રી સતીશ શાહને બોર્ડની મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળવા નિર્દેશ આપે છે, ત્યારે તેઓ સદર મીટિંગ માટે ચેરમેન તરીકે કાર્ય કરે છે. આ ઉપરાંત, ભૂતકાળમાં બે જૂથો વચ્ચેના સંઘર્ષને કારણે ત્રીજી સર્વસંમત વ્યક્તિની ઇમણૂક કરીને આ અવિશ્વાસને દૂર કરવા માટે વચગાળાનો માર્ગ શોધવામાં આવ્યો હતો, તેથી જો વિરોધાભાસ હોય તો પણ આવી ત્રીજી વ્યક્તિ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ સ્વીકારવાની રહે છે અને આવા સંઘર્ષકારી જૂથો પૈકીના એક જૂથના સભ્યની નહીં. આથી આ તમામ કારણોસર ચેરમેન તરીકેના પોતાના હોદ્દાની રૂએ શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સ અધિકૃત તરીકે સ્વીકારવાની રહેશે. એ વાતનો વિવાદ થઈ શકે નહીં કે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના ચેરમેન મીટિંગ યોજવામાં કેન્દ્રીય વ્યક્તિ છે અને મીટિંગના સંચાલનમાં નિયંત્રક પરિબળ છે. તેઓ મીટિંગની મિનિટ્સને પ્રમાણિત કરે છે અને કંપનીઝ એક્ટ હેઠળ સત્તા મળ્યા મુજબ અન્ય કાર્યો કરે છે. ચેરમેન હંમેશા બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ દ્વારા ચૂંટાય છે જેથી તેમને ડિરેક્ટરોની

બહુમતીનું સંપૂર્ણ સમર્થન હોય છે જે તેમને મીટિંગના નિયંત્રણમાં અને પ્રમાણિત મિનિટ્સ નોંધવામાં મદદ કરે છે.

શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા પ્રમાણિત મિનિટ્સ મુજબ, આઇટમ નં. ૬ હેઠળ, બોર્ડે ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂકના પ્રશ્ન પર વિચાર કર્યો હતો અને બંને હરીફ જૂથો વચ્ચેની ચર્ચા પછી, જે તેમાં નોંધાયેલી પણ છે, અપીલકર્તા નં. ૧ ની દરખાસ્ત કે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવા અંગે સંમતિ સધાઈ હોવાથી આ આઇટમ અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી તે સ્વીકારવામાં આવી હતી અને સામાવાળા નં. ૧ નો વાંધો કે તેમની નિમણૂક થવી જોઈએ તે ૪:૨ ની બહુમતીથી નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો. આમ, આ ઠરાવ પસાર થવાથી ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂકનો પ્રશ્ન સમાપ્ત થઈ ગયો હતો. જો આ સ્થિતિ હોય તો તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો ઠરાવ અથવા તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ આ ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક સંબંધે કેવી રીતે ટકી શકે. તેથી જો તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના રોજ ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક ન કરવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો, તો તારીખ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ સહિતનો આવો કોઈપણ ઠરાવ ટકી શકે નહીં. સંમતિ હુકમ તેમજ તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવ બંનેના કારણે તે સમાપ્ત થઈ ગયેલો ગણાશે. તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ પોતે તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવનો પરિણામી ઠરાવ હતો, કારણ કે તેણે પ્રથમ સેટ સામે મનાઈહુકમ અમલમાં હતો ત્યાં સુધી તેના સ્થાને ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોનો બીજો સેટ નિયુક્ત કર્યો હતો. આ તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ પોતે કામચલાઉ સ્વરૂપનો હતો. તેથી અમે નિષ્કર્ષ

કાઢીએ છીએ કે સંમતિ હુકમ પસાર થયા પછી અને તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ નો ઠરાવ પસાર થયા પછી ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક સંબંધે તે ટકી શકતો નથી.

આ આપણને તારીખ ૧૭ નવેમ્બર, ૧૯૯૭ ના છેલ્લા સુસંગત ઠરાવ તરફ દોરી જાય છે જેમાં ૫૭ આજીવન સભ્યોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો. આ એક એવી મીટિંગ છે જેની અધ્યક્ષતા સ્વીકાર્યપણે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવી હતી જેની અપીલકર્તાઓને યોગ્ય નોટિસ હતી. અપીલકર્તા નં. ૧ એ પણ વાંધા સાથે અને પૂર્વગ્રહ વિના ભાગ લીધો હતો. જ્યાં સુધી સમાવિષ્ટ કરાયેલા તે આજીવન સભ્યોનો સંબંધ છે, અમે પક્ષકારો પાસેથી એ જાણવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે શું તેમના સમાવેશ માટે કોઈ પૂર્વશરત અથવા લઘુત્તમ લાયકાત છે. પક્ષકારો આવી કોઈ બાબત દર્શાવી શક્યા નહીં. જો કોઈ વિવાદ હોઈ શકે તો તે એ હતો કે જેમને સમાવવામાં આવ્યા હતા, તેમને સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં પોતાની બહુમતી એકત્રિત કરવા માટે લાવવામાં આવ્યા હતા.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે ટી.પી.ઇ. કરી અને જે. રિચાર્ડ સાયક્સ દ્વારા લિખિત 'ધ કંડક્ટ ઓફ મીટિંગ્સ', વીસમી આવૃત્તિનો સંદર્ભ આપ્યો હતો, જે નીચે ટાંકવામાં આવેલ છે:—

બોર્ડ મીટિંગ્સ: માન્ય બોર્ડ મીટિંગની રચના કરવા માટે નીચેની શરતોનું પાલન થવું આવશ્યક છે: (૧) યોગ્ય વ્યક્તિ અધ્યક્ષસ્થાને હોવી જોઈએ

— તેમની નિમણૂક સામાન્ય રીતે આર્ટિકલ્સ દ્વારા સંચાલિત થાય છે. ઉદાહરણ તરીકે ટેબલ એ નું રેગ્યુલેશન ૧૦૧ જોગવાઈ કરે છે કે ડિરેક્ટરો તેમની મીટિંગોના ચેરમેનની ચૂંટણી કરી શકે છે અને તેઓ જે સમયગાળા માટે હોદ્દો સંભાળશે તે નક્કી કરી શકે છે, અને જો આવા કોઈ ચેરમેન ચૂંટાયા ન હોય, અથવા જો કોઈપણ મીટિંગમાં સદર મીટિંગ યોજવા માટે નિયત સમય પછી પાંચ મિનિટની અંદર ચેરમેન હાજર ન હોય, તો હાજર રહેલા ડિરેક્ટરો પોતાનામાંથી કોઈ એકને મીટિંગના ચેરમેન તરીકે પસંદ કરી શકે છે. આર્ટિકલ્સનું ઉલ્લંઘન કરીને કરવામાં આવેલી ડિરેક્ટરોના ચેરમેનની નિમણૂક રદબાતલ છે અને માત્ર સંમતિ કે ચૂપકીદીથી તે કાયદેસર બનતી નથી, અને પરિણામે આવા ચેરમેનના નિર્ણાયક મત (કાસ્ટિંગ વોટ) દ્વારા પસાર કરાયેલા ઠરાવો અમલ ન થઈ શકે તેવા બને છે.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે ક્લાર્ક વિ. વર્કમેન (૧૯૨૦) ૧ આઈ.આર. ૧૦૭ ના ચુકાદાનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો. હેડનોટનો સુસંગત ભાગ નીચે ટાંકવામાં આવેલ છે:—

આર્ટિકલ્સ ઓફ એસોસિયેશનનું ઉલ્લંઘન કરીને કરવામાં આવેલી ડિરેક્ટરોના ચેરમેનની નિમણૂક રદબાતલ છે, અને માત્ર સંમતિ કે ચૂપકીદીથી તે કાયદેસર બનતી નથી અને પરિણામે આવા ચેરમેનના

નિર્ણાયક મત (કાસ્ટિંગ વોટ) દ્વારા પસાર કરાયેલા ઠરાવો અમલ ન થઈ શકે તેવા બને છે.

પ્રસ્તુત કેસમાં કમનસીબે ૧૯૯૪ થી ઉપરોક્ત વિવાદના કારણે તેમજ સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ હિસાબો આખરી ન થઈ શકવાના કારણે કોઈ વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજી શકાઈ નહોતી. જ્યારે બોર્ડની મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળવા માટે શ્રી સતીશ શાહની નિમણૂક કરવામાં આવી ત્યારે અપીલકર્તા નં. ૧ અને સામાવાળા નં. ૧ બંનેએ મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળવાના પોતાના દાવા પર વાજબી રીતે સમાધાન કર્યું હતું. આમ તેમના ગંભીર વિવાદને કામચલાઉ રાહત મળી હતી.

હવે પ્રશ્ન એ રહે છે કે તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગમાં કોણ પ્રમુખપદ સંભાળી શક્યું હોત, જે સંમતિ હુકમ પહેલાંની હતી. એ સાચું છે કે તે તારીખ સુધી સંમતિ હુકમ અસ્તિત્વમાં નહોતો અને બંને વચ્ચે ખેંચતાણ ચાલુ હતી. જો તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ નો ઠરાવ રદ થઈ ગયો હોય, તો સામાવાળા નં. ૧ ની તેના હેઠળ પ્રમુખપદ સંભાળવાની સત્તા પણ સમાપ્ત થઈ ગઈ, સિવાય કે તેમને કોઈ નવી સત્તા આપવામાં આવી હોય. આમ કોઈ નવી સત્તા વિના સામાવાળા નં. ૧ બોર્ડની કોઈપણ મીટિંગનું પ્રમુખપદ સંભાળી શક્યા ન હોત. વાસ્તવમાં તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની આ મીટિંગને તે સમયે પડકારવામાં આવી હતી અને કોર્ટે આ તારીખે સામાવાળાઓને આ મીટિંગમાં પસાર કરાયેલા ઠરાવનો અમલ કરવા સામે મનાઈહુકમ આપ્યો હતો. આ

મનાઈહુકમ ચાલુ હતો તે દરમિયાન સદર સંમતિ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. સંમતિ હુકમ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના એજન્ડા પર નવેસરથી વિચારણા કરવા માટેનો હતો. આ બાબતને ધ્યાને લેતાં સંમતિ હુકમ પસાર થયા પછી આ મીટિંગમાં પસાર કરાયેલો ઠરાવ કેવી રીતે ટકી શકે? તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગમાં હવે પછી બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની મીટિંગનું પ્રમુખપદ કોણ સંભાળશે તે અંગે કોઈ ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો નહોતો. તારીખ ૪ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવનો એવો અર્થઘટન કરી શકાય કે પક્ષકારોએ વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની નવી ચૂંટણી યોજાય ત્યાં સુધી મીટિંગનું પ્રમુખપદ કોણ સંભાળશે તે પ્રશ્ન મુલતવી રાખ્યો હતો. શ્રી સતીશ શાહ દ્વારા નોંધાયેલી મિનિટ્સમાં એ નોંધવું નોંધપાત્ર છે કે આઇટમ નં. ૧ હાથ ધરવામાં આવે તે પહેલાં શ્રી ભીવંડીવાલા અને શ્રી ભટ્ટેનાએ (સામાવાળા નં. ૧) વહેલી વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો હતો. અન્ય ડિરેક્ટર શ્રી સ્વાદિએ પણ નવું બોર્ડ ચૂંટવા માટે આ જ સૂચન કર્યું હતું જે હિસાબો આખરી કરી શકે. છેવટે, શ્રી ભીવંડીવાલાએ નીચે મુજબ સૂચન કર્યું હતું:—

> "(૧) હિસાબો શક્ય તેટલી વહેલી તકે આખરી કરવામાં આવે અને મંજૂર કરવામાં આવે;
>
> (૨) વર્તમાન બોર્ડના તમામ સભ્યોએ રાજીનામું આપવું જોઈએ અને સંપૂર્ણપણે નવું બોર્ડ ચૂંટાવું જોઈએ; અને

(૩) કોઈપણ સંજોગોમાં હિસાબો તૈયાર ન હોય તો પણ વાર્ષિક સામાન્ય સભા શક્ય તેટલી વહેલી તકે બોલાવવી જોઈએ.

અન્ય સભ્યો આ બાબતે સંમત થયા હતા અને એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે જો શક્ય હોય તો વાર્ષિક સામાન્ય સભા ૧૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૭ ના રોજ યોજવી."

આ પણ સૂચવે છે કે બોર્ડ વહેલી વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાની અને આ બોર્ડના તમામ સભ્યો રાજીનામું આપવાની તરફેણમાં હતું. આ સંદર્ભમાં ૧૭ એપ્રિલના રોજ યોજાયેલી મીટિંગના ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા પ્રમુખપદ સંભાળવું યોગ્ય ગણી શકાય નહીં. જો કે, બીજી તરફ એવી રજૂઆત છે કે, જ્યાં કોઈ ચેરમેન ન હોય અથવા ચેરમેન હાજર ન હોય અથવા પ્રસ્તુત કેસની જેમ તે વિવાદમાં હોય, ત્યાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ માટે કોઈપણ મીટિંગમાં તે રીતે કાર્ય કરવા માટે કોઈપણ વ્યક્તિને ચૂંટવાનો માર્ગ ખુલ્લો છે. પરંતુ આ ન તો સામાવાળાઓનો કેસ છે કે ન તો એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે તે તારીખે તેમને તે રીતે ચૂંટવામાં આવ્યા હતા. તેમની સત્તા જો કોઈ હોય તો તે માત્ર ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ ના ઠરાવ મારફતે જ હતી. સામાવાળાઓ વતી મજબૂત રજૂઆત એવી હતી કે નોટિસ ઓફ મોશન નં. ૬૩૩૭/૧૯૯૫ માં તારીખ ૧૮ માર્ચ, ૧૯૯૭ ના હુકમ દ્વારા કાયદાની સક્ષમ કોર્ટ દ્વારા સામાવાળા નં. ૧ ની ચેરમેન તરીકેની નિમણૂક માન્ય રાખવામાં આવી હતી. પરંતુ આ હુકમને અપીલકર્તાઓ દ્વારા હાઇકોર્ટમાં એ.ઓ. નં. ૨૭૪/૧૯૯૭ મારફતે પડકારવામાં આવ્યો હતો. આ હદ

સુધી જ સંમતિ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેણે ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫ સહિતના વિવિધ ઠરાવોને રદ કર્યા હતા. તેથી સામાવાળાઓની આ રજૂઆતમાં કોઈ બળ નથી.

છેલ્લે અમે ૫૭ નવા આજીવન સભ્યોના સમાવેશના પ્રશ્ન પર વિચાર કર્યો છે. અત્યાર સુધી તેમની અરજીમાં કોઈ ખામી દર્શાવી શકાઈ નથી. એ સાચું છે કે આ નવા આજીવન સભ્યો આપણી સમક્ષ પક્ષકાર નથી. તે શ્રેષ્ઠ હિતમાં રહેશે કે તેમને આજીવન સભ્યો તરીકે સમાવવાનો પ્રશ્ન નકારી કાઢવાને બદલે, કંપની દ્વારા યોજાનાર વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં વિચારણા માટે મૂકવામાં આવે. તેથી અમે એવા નિષ્કર્ષ પર આવીએ છીએ કે, તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ની મીટિંગ માત્ર યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં જ યોજાઈ નહોતી પરંતુ તે પ્રક્રિયાગત અનિયમિતતાઓથી પણ પીડાય છે. બીજા પર બહુમતી મેળવવા માટે આ બંને જૂથો વચ્ચેની ખેંચતાણનો એક ભાગ હતો. જો કે, આજીવન સભ્યોની અરજીઓ નકારી કાઢવી યોગ્ય રહેશે નહીં. તેથી આજીવન સભ્યોના હિતની જાળવણી માટે, અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે તેમના કેસો વિચારણા અર્થે યોજાનાર આગામી વાર્ષિક સામાન્ય સભા સમક્ષ મૂકવામાં આવે.

આ લાંબી ચાલેલી મુકદ્દમાબાજી છતાં કોણ પ્રમુખપદ સંભાળશે તે વિવાદ હજુ ઉકેલાયો ન હોવાથી, જેનો અંત માત્ર આગામી વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની નવી ચૂંટણી દ્વારા જ આવી શકે છે, કંપનીના હિતમાં એ

યોગ્ય છે કે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની કોઈપણ મીટિંગમાં ન તો અપીલકર્તા નં. ૧ કે ન તો સામાવાળા નં. ૧ પ્રમુખપદ સંભાળે.

આમ, કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીના પ્રમુખપદ હેઠળ વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાનો હાઇકોર્ટનો નિર્દેશ યોગ્ય જણાય છે, તેથી તે હદ સુધી તેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. આનો સુસંગત ભાગ નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:—

> "જો કે, એ સ્પષ્ટ છે કે આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમના અનુસંધાનમાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની એક મીટિંગ યોજાઈ છે અને મારી સમક્ષ બંને પક્ષકારો વચ્ચે સામાન્ય આધાર છે કે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સે કંપનીની વાર્ષિક સામાન્ય સભા તાત્કાલિક યોજવાનો નિર્ણય કર્યો છે, તેથી આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતાં, મારા મતે, કંપનીના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની ચૂંટણી યોજવા માટે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાનો નિર્દેશ આપવો ન્યાયી અને યોગ્ય રહેશે. મારા મતે, પક્ષકારો લડી રહ્યા છે તે ધ્યાનમાં લેતાં, વાર્ષિક સામાન્ય સભા કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજવાનો નિર્દેશ આપવો યોગ્ય રહેશે."

તેથી ઉપરોક્ત તમામ કારણોસર અમે અપીલકર્તાઓની અપીલ મંજૂર કરીએ છીએ, ઉપરોક્ત હદ સિવાય હાઇકોર્ટના તારીખ ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૯ ના બંને ચુકાદાઓ અને ટ્રાયલ કોર્ટના તારીખ ૯ જુલાઈ, ૧૯૯૮ ના હુકમને રદ કરીએ છીએ, અને આગળ કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીના પ્રમુખપદ હેઠળ

વહેલી તકે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાનો નિર્દેશ આપીએ છીએ. વાર્ષિક સામાન્ય સભા પહેલાં જો બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની કોઈ અગાઉની મીટિંગ યોજવાની હોય, તો તેનું પ્રમુખપદ પણ તે જ રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારી સંભાળશે. ઉપરોક્ત તારણોને ધ્યાને લેતાં અમારા નિષ્કર્ષ નીચે મુજબ છે:—

(એ) બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની કોઈપણ મીટિંગમાં ન તો અપીલકર્તા નં. ૧ કે ન તો સામાવાળા નં. ૧ પ્રમુખપદ સંભાળશે.

(બી) ૧૨ વધારાના ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કાયમ રાખી શકાતી નથી. તેથી તારીખ ૩૦ જૂન / ૨ જુલાઈ, ૧૯૯૭ ના સંમતિ હુકમને ધ્યાને લેતાં તારીખ ૮ નવેમ્બર, ૧૯૯૫, ૨૯ માર્ચ, ૧૯૯૭ અને ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવો રદબાતલ ઠરે છે.

(સી) જ્યાં સુધી ૫૭ આજીવન સભ્યોના સમાવેશ માટેના તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૯૭ ના ઠરાવનો સંબંધ છે, અમારા તારણોને ધ્યાને લેતાં તેઓ તે તારીખે સભ્ય તરીકે સમાવિષ્ટ થયેલા ગણાશે નહીં પરંતુ સભ્ય તરીકે તેમનો સમાવેશ પાછળથી યોજાનાર વાર્ષિક સામાન્ય સભા સમક્ષ વિચારણા માટે મૂકવામાં આવશે.

(ડી) વાર્ષિક સામાન્ય સભા કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાશે જેઓ આ હુકમ તેમને પહોંચાડવામાં આવ્યાના ત્રણ મહિનાની અંદર ખૂબ વહેલી તકે વાર્ષિક સામાન્ય સભા યોજવાની પ્રક્રિયા ઝડપી બનાવશે.

તે મુજબ ઉપરોક્ત અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. પક્ષકારો પોતપોતાનો ખર્ચ ભોગવે.

કચેરીએ આ હુકમની એક નકલ કંપની રજિસ્ટ્રાર શ્રી એ.પી. કોઠારીને મોકલવી.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવેલ.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.
DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========